

HÄÄDEMEESTE VALD
HÄÄDEMEESTE VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS

Häädemeeste vald

13. oktoober 2022 nr

**Häädemeeste valla arengukava ja
eelarvestrateegia aastateks 2022 -2026**

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 20 lõike 1 ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 7, § 37² lõike 7 alusel.

§ 1. Arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmine

Võtta vastu Häädemeeste valla arengukava, hetkeolukorra analüüs (lisa 1), eelarvestrateegia (lisa 2) ja arengukava tegevuskava (lisa 3) aastateks 2022-2026.

§ 2. Määruse kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks Häädemeeste Vallavolikogu 23.09.2021 määrus nr 8 "Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2021-2026 vastuvõtmine.

§ 3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Andrus Soopalu
volikogu esimees

SELETUSKIRI

Määruse eelnõu "Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2022-2026 vastuvõtmine" juurde

Eelnõu eesmärk

Kinnitada Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2022 -2026.

Eelnõu juriidiline alus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 7 kohaselt kuulub volikogu ainupädevusse muuhulgas valla või linna arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmine ning muutmine. Sama seaduse § 37² lõige 7 sätestab: Valla- või linnavolikogu kinnitab arengukava ja eelarvestrateegia määrusega hiljemalt käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtpäevaks, s.t. et arengukava ja eelarvestrateegia peavad olema vastu võetud enne eelseisva aasta eelarve vastuvõtmist, kusjuures lõike 3 kohaselt arengukava ja eelarvestrateegia peavad hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 20 lõike 1 kohaselt eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamisel, menetlemisel, vastuvõtmisel ja avalikustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-st 372.

Eelnõu sisu

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt peab igal vallal ja linnal olema arengukava, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Arengukavas esitatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused; probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüs tegevusvaldkondade lõikes; tegevusvaldkondade strateegilised eesmärgid koos taotletava mõjuga ning strateegiliste eesmärkide täitmiseks vajalikud tegevused arengukava perioodi lõpuni. Samuti esitatakse arengukavas kohalike omavalitsuste ühinemislepingus kokku lepitud investeeringud ja arendustegevused.

Häädemeeste valla arengukava eesmärk on tagada valla sihipärane arendamine. Järjekindlalt õiget rada mööda edasi liikudes saame arengukava perioodi lõpuks näha olulisi arenguid ja vajalikke muutusi ning Häädemeeste valla tulevikuvision - Häädemeeste vald on kasvava elanikkonnaga, kultuuripärandit ja elukeskkonda väärtustav hea mainega vald – saab ellu viidud. Arengukava võimaldab:

- 1) kujundada valla elu lähtuvalt valla elanike põhjendatud vajadustest ja ootustest ning lähtuvalt valla võimalustest;
- 2) suunata inim-, rahalisi ja muid ressursse tulemuslikumalt;
- 3) vähendada riske ning tagada stabiilne ja turvaline areng;
- 4) muuta ressursikasutus säästvaks, arvestades tulevaste põlvete huve;
- 5) tagada Häädemeeste valla kiirem areng.

Arengukava on aluseks valla eelarvestrateegia ja eelarve koostamisele, investeeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, sõltumata nende allikast ning laenude võtmisele, kapitalirendi kasutamisele ja võlakirjade emiteerimisele.

Käesoleva arengukava koostamisel ja muutmisel arvestatakse kehtiva Pärnu maakonnaplaneeringuga, Pärnumaa arengustrateegiaga 2030+, Häädemeeste valla üldplaneeringu ning teiste asjakohaste arengudokumentidega nagu Häädemeeste valla hariduse arengukava, Häädemeeste valla ÜVK arendamise kava 2012-2034, Häädemeeste valla tehoiukava 2021-2023 ning jäätmekava.

Lisa 1 sisaldab ülevaadet Häädemeeste valla hetkeolukorrast ning probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüsi tegevusvaldkondade lõikes.

Lisa 2 on Eelarvestrateegia, mis on aluseks eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel. Lisa 3 on tegevuskava, milles on toodud investeeringute vajadus aastate lõikes.

Arengukava aastateks 2022-2026 (tegevuskava, lisa 1-7) seab keskseks eesmärgiks valla elanike heaolu ja Häädemeeste valla konkurentsivõime. Arengu kavandamisel on püütud tagada, et eesmärgid ning tegevused väljendaksid samu eelistusi ja põhiväärtusi, mis on olulised vallaelanike jaoks.

Häädemeeste valla arengukavas kajastatud eesmärkide saavutamiseks on kavas kaasata ka riigi, erasektori ja mittetulundussektori ressursse, samuti Euroopa Liidu struktuuriotetusi.

Häädemeeste valla arengukavas 2022-2026 püstitatud eesmärgid ja kavandatud tegevusi viivad ellu vallavolikogu ja vallavalitsus, vallavalitsuse hallatavad asutused, ning valla osalusega äriühingud, samuti koostööpartnerid avalikust, era- ja mittetulundussektorist.

Häädemeeste valla arengukava koostamisel on võetud arvesse ja kajastatud valla kui terviku vajadusi. Paljude tegevuste elluviimise tulemuslikkus sõltub koostööst ning riigi ja erasektori toetusest. Samuti pole arengukava koostamisel piiratud vaid seadustest tulenevate kohaliku omavalitsuse ülesannetega, kajastatud on ka tegevusi, mis ei ole vallavolikogu ja vallavalitsuse pädevuses ning kus Häädemeeste vald saab osaleda vaid huvigrupina.

Ettepanekute esitamiseks korraldati kaks rahvakoosolekut Häädemeestel ja Uulus. Seejärel eelnõud „Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2022-2026“ täiendati ning avalikustati Häädemeeste valla veebilehel. Avalikustamise protsessi käigus laekus isikutelt kolmteist ettepanekut arengukava ja eelarvestrateegia muutmiseks. Seejärel suunati eelnõu volikogusse I lugemisele.

Eelnõu mõju valla eelarvele

Arengukava tegevuskava on aluseks valla eelarvestrateegia ja eelarve koostamisele, investeeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, sõltumata nende allikast ning laenude võtmisele, kapitalirendi kasutamisele ja võlakirjade emitteerimisele järgmisel neljal aastal.

Käesolev Häädemeeste valla arengukava on koostatud aastateks 2022-2026. Valitud ajavahemik võimaldab Häädemeeste valla arengu kavandamisel silmas pidada pikemaajalist perspektiivi. Arengukava elluviimiseks vajalikud vahendid kavandatakse Häädemeeste valla eelarvestrateegias, mille eesmärk on tagada valla jätkusuutlik eelarvepoliitika, mis seob arengukava strateegiliste eesmärkide täitmise olemasolevate ressursidega ja tagab stabiilse arengu realistliku planeerimise kaudu. Täpsemini nähakse arengukava elluviimiseks vajalikud vahendid ette igal aastal koostatavas vallaeelarves

Ettepanekute ja täienduste kogumiseks korraldati kaks rahvakoosolekut, kuhu laekus 67 ettepanekut. Seejärel eelnõud „Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2022-2026 vastuvõtmine“ täiendati ning avalikustati Häädemeeste valla veebilehel ning vallavalitsuse ruumides. Peale eelnõude avalikustamist laekus 14 ettepanekut arengukava ja eelarvestrateegia muutmiseks. Seejärel suunati eelnõu volikogusse I lugemisele. Peale I lugemist anti volikogu liikmetele võimalus esitada veel täiendavaid ettepanekuid 5.septembrini.

Laekunud ettepanekud haridus- ja sotsiaalkomisjoni poolt:

1. Täiendada arengukava visiooni, strateegilisi eesmärgid pt 2.1 Haridus ja noorsootöö täiendava ülesandega: Tagada valla elanikele mitmekülgsed võimalused elukestvas õppes osalemiseks.

Haridusasutustel läbi individuaalse lähenemise õppijasse hoida miinimumis koolist väljalangemine. Jätkata lastevanematele suunatud koolitustegevusi. Läbi valla erinevate meediakanalite vahendada infot erinevate õppimise ja arendusvõimaluste kohta erinevatele sihtgruppidele, murda müüti, et õppimine ei toimu vaid koolipingis. Vaba aja tegevusi pakkuvatel valla allasutustel oma tegevuste planeerimisel mõelda ka sihtrühma põhiselt (25-64 aastaste) enesearendavaid tegevusi (koolitused, käeline tegevus, huvitegevus, temaatilised

vestlusringid jms.) Madala haridustasemega noored kaasata ühistegevustesse, et tõsta nende motivatsiooni ennast arendada ja seeläbi panustada ühiskonda. Julgustada inimesi ümber õppima ning uusi erialasid omandama. Selleks teha koostööd Töötukassaga ning tuua vastavaid võimalusi kohtadele.

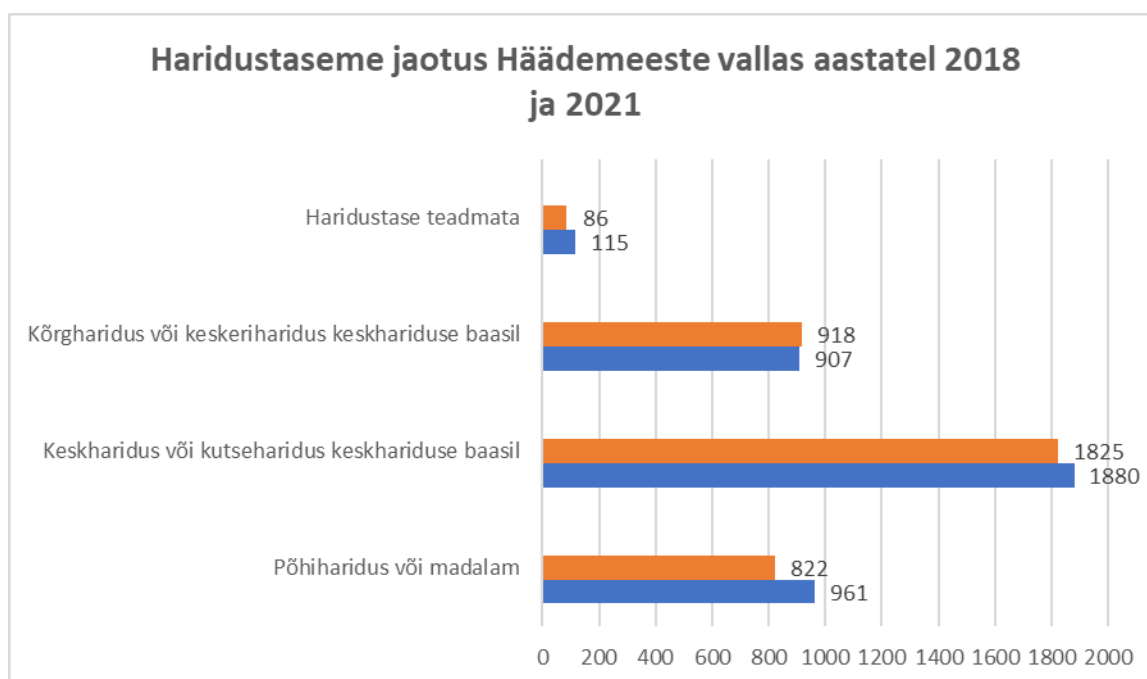
Lisada mõõdikud:

- Puudub koolist väljalangemine;
- Tagatud mitmekülgsed võimalused elukeskses õppes osalemiseks.

2.Täiendada lisa 2 Häädemeeste valla arengukava seletuskiri, hetkeseisu analüüs pt 3.7 Kultuur, sport ja vaba aeg lk 28 enne Sporti teemaga Täiskasvanuharidus.

Täiskasvanuharidus on organiseeritud õppetegevus teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamiseks ning nende säilitamiseks või täiendamiseks. Õppimine võib toimuda mistahes tasemel või meetodil.

Täiskasvanud elanikkonna haridustase Häädemeeste vallas (20+)

Allikas: Statistikaamet

Igal aastal õpib Häädemeeste valla elanikest 20-30 kohustuslikust koolieast vanemat vallakodanikku Pärnu Täiskasvanute Gümnaasiumis, et viia lõpule vahepeal katkenud koolitee.

Elukestev õpe tähendab pidevat eneseharimist ja ühiskonnaga kohandumist konkurentsipüsimiseks. Elukestev õpe on paratamatu, inimeste teadmised ja oskused arenevad koos ühiskonna muutuste ja tehnoloogia arenguga. Elukestva õppimise aluseks on tahe õppida, huvi meid ümbritseva maailma vastu ning oskus kasutada õigeid õppimismeetodeid. Elukestva õppimise peamisteks motivaatoriteks on suurem tööga ja endaga rahulolu, helgemad tulevikuperspektiivid, konkurentsivõime säilitamine ning kasvav sissetulek.

Meie haridusasutused ja kultuuri ning vabaaja asutused tegelevad täiskasvanud inimestele enesearendamisvõimaluste pakkumisega. Näiteks on koolitatud mitmeid gruppe lapsevanemaid „Imelised aastad“ programmi raames. Läbi on viidud tööklubi töötutele nende konkurentsivõime tõstmiseks. Klubide ja seltsimajade juures tegutsevad huviringid täiskasvanutele, mis on väga oluline sotsiaalse võimekuse säilitamiseks ning uute oskuste omandamiseks. Näiteks pikkade traditsioonidega maalilaager Treimani Rahvamajas. Raamatukogud on olnud abiks oma sihtgrupi digipädevuse tõstmisel.

2. Täiendavalt haridus- ja sotsiaalkomisjonist laekunud ettepanekud.

Häädemeeste Lasteaias:

- lahendada kiiremas korras Häädemeeste lasteaias rühmaruumide temperatuuri probleem, st viia vastavusse seaduses ettenähtud tingimustega;
- remontida ühe rühma ruumid ja uuendada mööbel.

Laekunud ettepanek Hendrik Hundi poolt:

Teha jalakäijate sild Kuuse ja Side tänava ristmikul korda ja lisada sinna ka piirded.

Laekunud ettepanekud MTÜ Rannamännikute Kaitseks liikme Vandeadvokaat Tarmo Pilve poolt

Loodus

Häädemeeste valla suurim rikkus on kaunis ja puhas loodus. Kohalik ettevõtlus on peamiselt seotud turismindusega, mistõttu looduse säilitamine on ka majanduslikult väga oluline. Valla arengukava peaks eriliselt rõhutama piirkonna looduse kaitsmist ja puhta elukeskkonna säilitamist. Looduskaitsealade rohkus Häädemeeste vallas on suur võimalus, mitte nõrkus ega oht nagu praeguses valla arengukavas kirjas.

Sellest tulenevalt ettepanekud arengukavasse:

1. Häädemeeste vald arendab loodusturismialast koostööd Läti Vabariigiga.
2. Häädemeeste vald reklaamib erinevaid tervise- ja loodusturismi objekte (loodus- ja matkarajad, rabad, luited, linnu- ja loodusvaatlus jne).
3. Vallavalitsus on hea koostööpartner nii kohalikele elanikele, suvitajatele ja ettevõtjatele kui ka piirkonnas erinevaid arendusi planeerivatele riigiettevõtetele, et arendused ei kahjustaks kohalike elanike, suvitajate ja ettevõtjate huve ning uued projektid viiakse ellu vallaelanikke soosivalt ja nende huve mitte kahjustavalt.
4. Vald toetab looduslähedase elukeskkonna säilimist, mis aitab suurendada uute elanike elukoha registreerimist Häädemeeste valda.
5. Vald toetab 21.01.2021.a tehtud Metsepole maastikukaitseala loomise ettepanekut, mis hõlmab ainult riigimetsale kuuluvaid Häädemeeste - Ikla litemännikuid.
6. Vald vaatab üle senised avaliku ruumi heakorra eeskirjad seoses muruniitmise ja niitmise tihedusega valla maadel elurikkuse suurendamiseks.
7. Luuakse Rannametsa õpperaja külastuskeskus. Külastajate arvult on tegemist Eesti külastatavama matkarajaga, ent kohapeal puuduvad teenused ja atraktiivsed võimalused kohalikul valla ning kogukonnal sellest looduslikust atraktsioonist tulu teenida.

Energiatootmine

1. Vald alustab päikeseenergia tootmist tänu soodsale asukohale. KOV-il on võimalus toota KOV hoonete katustel ja mujal taastuvenergiat, aidates sel viisil täita Eesti Vabariigi kliimaeesmärke ning tekitada valla eelarvesse püsiv tuluallikas.
2. Vald teeb koostööd energiaühistutega, soodustades kogukondliku taastuvenergia tootmist (nt päikeseelektrijaamad).
3. Valla hoonete energiatõhusus tõstetakse võimalikult kõrgele tasemele ning kaasatakse selleks vajalikud summad fondidest.
4. Vald nõuab kõigilt uutelt hoonetelt (ning soodustab uutelt hoonetelt) maksimaalset energiaklassi.

Kliimamuutused

Vald töötab välja valla kliimakava, mis lähtub Riigikogus kinnitatud kliimapoliitika põhialustest.

Ringmajandus

1. Vald korraldab lisaks segaolme äraveole segapakendi, klaasi ja papi-paberi äraveo. Selleks paigutatakse rohkem konteinereid.
2. Vald soodustab majapidamistes biojätmete komposteerimist.
3. Kõik valla elamud ja objektid viiakse üle täielikule jätmete sorteerimisele, eristades biojätmed, segapakendid, paberi-papi, taara ja olmejätmed.
4. Vald rajab koostöös Uuskasutuskeskusega vähemalt ühe Uuskasutuskeskuse

kogumismaja, kuhu elanikud ja suvitajad toovad vanu asju (riided, mööbel jne.)

Transport

1. Vald rajab kergliiklustee kogu Vana Rannametsa-Ikla maantee lõigul, et jalgratturitele jt. liiklejatele oleks selgelt eraldatud turvaline sõidurada. Kergliiklustee rajamisel jälgitakse, et:
 - a. raja planeerimisel ja rajamisel võetakse maha võimalikult vähe puid;
 - b. ülekäigukohtade äärekivid oleksid samal tasemel teega sujuvaks ratta, tõuksi, ratastooli ja lapsevankriga ülesõiduks;
 - c. autodel puudub võimalus kergliiklusteele parkida;
 - d. kaasataks arenduseks raha erinevatest fondidest.
2. Vald kasutab kergliiklusteedel mõistlikus mahus LED-valgusteid ning vahetatakse ol-ol tänavavalgustid LED-valgustite vastu välja. Seejuures jälgitakse, et:
 - a. vähese liiklusega kohtadesse (metsateedele jm.) paigaldatakse anduritega tänavavalgustid, mis lähevad põlema ainult kergliiklejate või autode möödudes.
3. Vald nõuab kõigilt uutelt maanteeäärsetelt äriarendustelt (nt toidupood ja tanklad) elektriautode laadimiskohtade paigaldust.

Kohalik elu

1. Vald tagab juurdepääsu ja parkimise avalikku Lemme randa nii suvitajatele kui ka kohalikele elanikele.
2. Vald loob strateegilistes valla piirkondades kaugtöökeskused ning 1 kuni 3 kohaliku piirkonna eeldusest lähtuvat ettevõtluse inkubaatorit (ökoturism, mahetoit, säästlik puidu väärindamine, taastuvenergeetika).
3. Vald rajab Kabli seltsimaja tagusele platsile laevaehituse, pärand- puidukasutuse ja rannakalanduse teemapark. (Marksonite majamuuseumi sulgemise järel on kogu laevanduse au ja uhkus kolinud Heinaste merekool-muuseumi).
4. Vald soodustab Häädemeestele surfikeskuse rajamist.
5. Vald teeb senisest suuremat koostöö Massiaru kunstnike külastuskeskusega.
6. Vald teeb soodustab tegevusi, mis pikendavad puhkehooaega, näiteks vanuritele spa- ja hoolekandekeskuste loomine (sh. turismiasutuste aastaringseks koormuse ühtlustamiseks).
7. Eesti esimese täisökoloogilisel tsüklil ja inimese elukaarekesksel sünergial tugineva prototüüp-ökoküla kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine koostöös maailma valdkondlike tippeksperdidega. Eesmärgiga liikuda kunagisest EW aegsest ääremaade asundustalude kontseptsioonist edasi tänapäeva ja lähituleviku ökoloogilise maaelu võimalusteni.

Laekunud ettepanekud Fraktsioon Koostöö poolt

1. Lisada arengukavasse nõue koostada Häädemeeste valla haljasalade hooldusplaani.
2. Muuta arengukava tegevuskava tabelis nr 3 rea 48 tegevust järgnevalt: Kergliiklusteede sildade või tunnelite ehitus Tahkuranna kooli juures bussipeatuses.
3. Seostada mõõdikud konkreetselt eesmärkidega, kirjeldada arengukava mõõdikutes konkreetsed tasemeid, kuhu jõuda tahetakse ning milline tase on olemasolev tase.

Vallavalitsuse seisukoht esitatud ettepanekute kohta on välja toodud eelnõu lisaks olevas tabelis.

Eelnõu algataja: vallavalitsus
Eelnõu ja seletuskirja koostaja
Tiiu Sommer
arendusspetsialist
Kuupäev: 06.09.2022